

¹⁴Amikor eljött az óra, asztalhoz telepedett az apostolokkal együtt, ¹⁵és ezt mondta nekik: „Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a húsvéti vacsorát. ¹⁶Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem ebből a húsvéti vacsorából, amíg csak be nem teljesedik ez az Isten országában.” ¹⁷Azután vette a poharat, hálát adott, és ezt mondta: „Vegyétek, és osszátok el magatok között. ¹⁸Mert mondom nektek, hogy nem iszom mostantól fogva a szőlőtő terméséből, amíg el nem jön az Isten országa.” ¹⁹És vette a kenyeret, hálát adott, megtörte és e szavakkal adta nekik: „Ez az én testem, amely tiérettetek adatik: ezt cselekedjétek az én emlékezetemre.” ²⁰Hasonlóképpen vette a poharat is, miután megvacsoráztak, és ezt mondta: „E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiérettetek ontatik ki.

Kedves Testvéreim!

Ez nem szerepelt a forgatókönyvben. Március vége van, és vastag hótakaró borít mindent. Húsvét jön, és az előrejelzés szerint is csak lassú enyhülés várható. Hólapátolás, hóember vagy éppen hó nyúl készítés, téli cipő. Pedig már-már úgy tűnt, hogy sínre került a tavasz. Amikor takarítottuk a templomot, már kezdtek rügyezni a fák, már bújtak elő a tavaszi virágok. Aztán hirtelen fehér lett minden. Ahogy lapátoltam a havat tegnapelőtt elgondolkoztam, hogy vajon megállítja, elgondolkoztatja-e az embereket ez a szokatlan időjárás? Kizökönt-e a rutinszerű húsvét várásunkból a hó? Mert új, mert váratlan, mert furcsa. Nem gondolom, hogy az emberek többsége hosszas filozofálgatásba kezdene, sőt inkább csak dühöng egyet, aztán megy a dolgára. De azért mégis, eljátszottam a gondolattal: mi történne, ha hirtelen tömegek kezdenék el újraértékelni a húsvétot.

1980 évvel ezelőtt nem sokkal napnyugta után egy tucatnyi ember telepedett asztalhoz, valahol Jeruzsálemben, hogy egy ünnepi vacsorán vegyen részt. Egy különleges vacsora volt ez, amit születésük óta minden évben ugyanúgy, ugyanazokkal az ételekkel, és ugyanazokkal a szavakkal, a megtanult, és már-már rutinszerűvé vált mozdulatokkal fogyasztottak el. A beszélgetés is ugyanarról a témáról szólt. Formalitás, ami mégis ünnepélyes, amelyre mégis sokat készültek, ami emelkedett hangulatban telt.

A zsidóságban az Egyiptomból való szabadulás ünnepe, a Peszach. A rabszolgasorban élő népet maga Isten szabadította ki a fáraó uralma alól Mózes segítségével. Az egyiptomi kivonulást megelőzte a 10 csapás, a 10. csapás előtt a zsidók házaik ajtófélfáit egy bárány vérével kellett bekenni, ekkor elkerülte őket a csapás. (innen az ünnep neve is: peszach – elkerülés).

Maga Isten rendelte el, hogy minden évben emlékezzenek meg erről az eseményről. A Jeruzsálemben zárandokló zsidóság Jézus korában egy bárányt vitt a templomba feláldozni, amelyet utána el is fogyasztottak, keserű füvekkel – amelyek a fogság keserűségére emlékeztették őket, kovásztalan kenyérral, amely szintén Isteni rendelésre készült a kivonulás előestéjén, és négy pohár borral, amely a bárány vérére és a szabadulás örömeire emlékeztette őket.

Igazi örömnép volt, és ma is az a zsidóság körében. A mai napig a vacsora vége felé elhangzik az imádság: engedd megélnünk a messiási napokat és a túlvilági életet. Tehát nemcsak emlékeznek egy régi eseményre, hanem ez az esemény hozzákapcsolódik a messiás várásához. Az ún. Szédervacsora kellékei: tojás, krumpli, torma, saláta, bárányhús, évről évre változatlanul.

Ünneplik az Egyiptomból való szabadulást, kínos pontossággal ügyelve a szabályok betartására, várják a messiást, és emlékeztetik magukat arra, hogy az egyiptomi szabadulás, csak a végső szabadulásnak az előképe. És mégis elvesztették a lényegét. A nagy ünneplés rutinná vált, amelyben nem tűnik fel, hogy időközben valami megváltozott. Egy apró változás a vacsora menetében, amely azonban egy lényegi változás: a bárányt ma már nem a széder vacsorán, hanem csak másnap fogyasztják, emlékezve ezzel a jeruzsálemi templom lerombolására, és arra, hogy nem lehet bemutatni az áldozatot.

Nem lehet, mert Jézus – a megöletett bárány – egyszer és mindenkorra megtette ezt.

Jézus amikor asztalhoz telepedett a tanítványaival, egy ilyen széder vacsorát ültek meg. A maga hagyományaival, minden kellékével, akkor még a bárányal. Csakhogy a vacsora menetébe, az évszázadok óta szent szövegekbe Jézus egy egészen apró változtatást hozott. Nem kétséges az, hogy a tanítványok furcsállhatták ezt a változást, ahogy mi most furcsálljuk a húsvéti havat.

A vacsora közepén, a harmadik pohár bor elfogyasztása előtt nem a szokásos áldásmondás következett. A hagyományoktól eltérően Jézus saját szavakkal ezt mondta: „Vágyva vágytam arra, hogy szenvedésem előtt megegyem veletek ezt a húsvéti vacsorát. ¹⁶Mert mondom nektek, hogy többé nem eszem ebből a húsvéti vacsorából, amíg csak be nem teljesedik ez az Isten országában.”

Vágyva vágyott rá, hogy leüljenek és megegyék ezt az utolsó vacsorát. Jézus utolsó földi vacsoráját. A szabadulás előtti utolsó vacsorát. A kereszt előtti utolsó vacsorát.

Miért Jézusban ez a vágy? Miért szeretett volna osztozni a tanítványokkal ebben? Mert vágyott rá, hogy megtudják az ő küldetésének célját. Mert ő ezért jött. Hogy megölt húsvéti báránként a testét és véréát adja értük. Szerette volna már most, a kereszttel előtt elmondani a kereszttel titkát, és teljesen átírni a gondolkodásukat és gyakorlatukat a széder vacsorával kapcsolatban. Hogy ezentúl ne az egyiptomi báránra emlékezzenek, ne miatta üljék meg ezt az ünnepet, hanem emlékezzenek a keresztre. Anamnézis, emlékezés – az úrvacsora egyik lényeges eleme. Nem emlékvacsora, Jézus szavai csak a kereszten nyernek majd értelmet, de megelőlegezi ezt tanítványainak. *Ez az én testem, amely tiértetek adatik. E pohár az új szövetség az én vérem által, amely tiértetek ontatik ki.*

Az evangélista nem jegyzi fel, hogy a tanítványok zúgolódtak volna ezeken a szavakon, hogy furcsállottak volna, pedig ha tovább olvassuk, akkor Jézus egy másik kijelentése – hogy valaki el fogja árulni őt – felbolydítja őket, kilépnek a szerepükből.

Most még nem értik, nem is érthetik ezeknek a szavaknak a jelentőségét – értetek adatik, értetek ontatik ki. A kereszttel után viszont már világos számukra: ezt kell cselekedniük az ő emlékezetére, azért, hogy mindig minden ebből az értetekből indulhasson ki.

Az első keresztyén közösségek az ApCsel tanulsága szerint úrvacsorai közösségek voltak: *Ezek pedig kitartóan részt vettek az apostoli tanításban, a közösségben, a kenyér megtörésében és az imádkozásban* – írja Lukács.

Az első gyülekezetek úrvacsorázók, az első széder vacsorát újra és újra megülő közösségek voltak. Ahol a kovásztalan kenyér Krisztus értük adatott teste, a bor pedig az értük hullott vére volt.

Ma kétszer is hallhattuk már a szereztetési ígéretet: értetek adatik és ontatik ki. De elhangzik harmadszor is majd, az úrvacsora vétele előtt.

Ismerjük ezeket az ígéretet. A rendszeresen úrvacsorázók már kívülről tudják, megtanítjuk a konfirmációi órákon. Tudjuk, hogy miről szól. Tudjuk a technikáját. Hogy hogyan kell odatérdelni, és hogyan kell a szánkba venni. Rutinjaink vannak. Mindig ugyanoda térdelek, ha valaki megelőz, kicsit bosszankodok, de azért hamar túlteszem magam rajta. Megvannak az imádságaim, amit elmondok, amikor magamhoz veszem, amikor helyre megyek. Ismerem a Kis Káté tanítását: Mi az oltáriszentség? Az oltáriszentség Jézus Krisztus Urunk valóságos teste és vére kenyérben és borban, amelyet maga Krisztus azért rendelt, hogy azt mi keresztyének együk és igyuk. Mit használ az ilyen evés és ivás? Megmutatják azt ezek az ígék, értetek adatott és kiontatott bűneitek bocsánatára. Vagyis, ebben a szentségben az ígék által bűnbocsánatot, életet és üdvösséget nyerünk.

Bűnbánatot tartok, és még az arcomon is meglátszik ez. Rendszeresen élek az úrvacsorával, nem csak nagyünnepeken.

Kedves Testvéreim! Tudom, hogy a legtöbben a legtöbbször mélységesen átéltek mindazt, amit az úrvacsora jelent, ma mégis fel kell tennem a kérdést: Vajon tényleg nem vált-e rutinná az úrvacsora?

Mikor elkezdtem hittanórákra járni 14 évesen, nagyon szerettem volna úrvacsorázni. Mert úgy éreztem, hogy szükségem van rá. De nem engedtek, egészen a konfirmációmig. Akkor ott majdnem egy éves várakozás, vágyakozás után vettem magamhoz Krisztus testét és véréát, bűneim bocsánatára. És mélységesen átéltem mindazt, amit az úrvacsora jelent. Azóta is többször megtörtént ez, de gyakran megesik, hogy veszem, mert hó első vasárnapja, mert karácsony, vagy húsvét van. Letérdelek, de a lelkem nem térdel oda mellém. Tényleg Krisztus testét eszem? Tényleg Krisztus véréát veszem magamhoz? Tényleg értem adatott és ontatik ki?

Jézus vágyva vágyott arra, hogy a tanítványainak adhassa azt a falat kovásztalan kenyeret és azt a korty bort. Jézus vágyva vágyott arra, hogy az életét adhassa értem. Vajon bennem megvan-e ez a vágy az Úr felé? Vajon én is olyan lelkesen, a bűneim bocsánata felett érzett örömmel tudom magamhoz venni ezeket a jeleket? Annyi minden van, amit szeretnénk elérni. Békességre, boldogságra, nyugalomra vágyunk. Vannak feladatok, amelyeknek szeretnénk a végére járni. Vannak tárgyak, amiket szeretnénk megszerezni, mert fontosak. Vágyakozunk emberek után, hogy találkozhatunk. Várjuk a tavaszt és várjuk azt, hogy egy picikét melegebb legyen.

Kizökkent-e bennünket vágyaink közül ez a kora tavaszi hólepel. Isten fehérrel borította be a tájat. A tisztaság, a megtisztulás színével. Vajon mi van a hó alatt, a felszín alatt? Ott van-e a te életedben is a rügyező fa, a földből előbújni akaró virág? Az új élet vágya? Ott van-e a vágy az Istennel való teljes életre?

Az úrvacsora erről szól: az Isten országának eljövételéről az én életemben. Vágyom-e rá? Vágyom-e rá mindenké előtt, mindennél jobban? Jézus mindent megtett, hogy szabad legyen az út az Atyához. Már most szabad hozzá jönni, térdre borulni, és elfogadni tőle a tavaszi megújulást.